

Vedoucí diplomové práce MgA Zbyněk Baladrán

Praktická část diplomové práce Dalibora Knappa “After Body” je doprovázena částí teoretickou, ve které se autor zabývá vymezením teoretických východisek kolonialismu. Popisuje a analyzuje kolonialismus jako historický jev s bohatou kritickou reflexí a předestírá jeho adaptaci nebo spíše jeho opětovné vynoření se v novém digitálním teritoriu. Rozebírá vztah kolonizátor/kolonizovaný ve vztahu digitálního Severu a Jihu, který odráží nerovnosti ve fyzickém světě a také se zabývá konstrukcí digitální identity a schémata práce v digitálním prostoru. Autor přibližuje svou práci jako srovnávací analýzu a pokouší se dohledat analogie, které je možné nalézt v obou světech, jak v historické koloniální expanzi a útlaku, tak v prostoru virtuálním, kam se přesunula část sociálních vztahů ze světa reálného. Nastiňuje i možnosti jak jednotlivé aktéry identifikovat a rozkrýt jejich mnohdy nejasnou roli vzhledem k celku.

Nástrojem analýzy je zde postkoloniální kritika, která rozpoznává a dává hlas utlačovaným, druhým či jiným, kteří ve vládnoucích systémech nemají žádnou moc a ztěžují ovlivňují svůj vlastní osud. Dalibor Knapp v textu dokazuje, že kritickým pojmenováním a popisem prekerní reality se určitý typ přebývání ve světě (vykořisťování) delegitimizuje a zjevné projevy systému už dál nejsou schopny se reprodukovat. Zároveň se podobné vzorce vykořisťování vynořují jinde, v tomto případě v digitálním prostoru, v téměř identických schématech. Digitální prostor jako součást technologie, lze z pozitivistických pozic číst jako jeden z adaptačních nástrojů lidstva směrem k přírodě. Autor ale upozorňuje, že technologie není něco neutrálního či pozitivního co romanticky zjednodušuje náš vztah ke světu, ale daleko spíše v podmínkách historického i dnešního kapitalismu nástroj multiplikace ekonomického zisku.

Popisovaný digitální prostor, který má podobná východiska jako reálný kolonizovaný svět, je tedy v první řadě analogicky obýván kolonizátory a kolonizovanými, určován vztahy vycházející z nerovností. Nejde ovšem jen o analogii, není možné oddělit virtuální prostor jedniček a nul od světa reálného. Jedná se spíše o dobývání a kolonizaci nového prostoru propojeného s tím naším reálným kilometry kabelů a tunami železa. “Není možné” již zachovávat nesouměřitelné vztahy v reálném světě, ale v digitálním to ještě možné je.

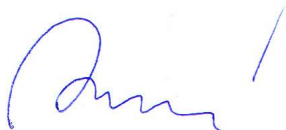
Obyvatelé digitálního prostoru jsou v textu popisováni na základě etnografického přístupu jako digitální domorodci a digitální imigranti. Je to spíše pomocný nástroj jak identifikovat některé z aktérů, a ovšem, ne všichni jsou nutně lidé. Digitální prostor je nově kolonizovaný prostor, ve kterém se střetává technoidealismus techniků a akademiků zakladatelů, snících o rovnosti a demokartickém prostoru, a opačný princip otevřených možností nekonečné akumulace kapitálu. Zdánlivě divoký původní idealistický svět je čím dál více zamořen a nahrazován aktéry a brutálními tlaky, které jsou velmi podobné tomu, jak se v nedávné moderní historii postupovalo při obsazování zámořských území.

Domnívám se, že by si téma postkoloniální kritiky nových teritorií, které je v této práci, velmi dobře rozpracované a promyšlené, zasloužilo více pozornosti i v jeho závěrech, kde je znát, určitá bezradnost. Jsem však přesvědčen, že pro tuto bezradnost můžeme nalézt pro autora omluvu. Velikost úkolu, který si předsevzal, přesahuje možnosti jednotlivcem zpracovávané analýzy. Je to úkol, který čeká na masivní kolektivní výzkum a politickou odpověď na otázku: Jak dekolonizovat digitální prostor.

Doporučuji práci Dalibora Knappa k její obhajobě a navrhuji aby prospěl se stupněm B.

V Praze 3.10. 2017

Zbyněk Baladrán

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Zbyněk Baladrán', with a stylized flourish at the end.